

Művészet mint szimuláció

Csörgő Attila kiállítása

SINKÓ ISTVÁN

Glassyard Gallery, 2018. III. 29. – V. 12.

A tudományos kutatás nem vonz, de az általam készített szerkezetek egyike sem létezett korábban, és csak akkor derül ki, micsoda problémák állnak elő, amikor meg is kell csinálni őket.

Csörgő Attila (*Magyar Narancs*, 1999)

A Glassyard Gallery 150 négyzetméteres tereiben Bencsik Barnabás kurátor, galéria-vezető a mai magyar képzőművészet egyik legsikeresebb – külföldön a legelismertebb – alkotójának, Csörgő Attilának újabb műveit állította ki.

Csörgő az a megfoghatatlan és besorolhatatlan alkotó, aki a művészetet mint a játék és tudomány határmezsgyéjét figyeli és írja le alkotásaiban. Korai művei barkácsszakkörök világát idéző egyszerűségükben is látványos mobilok voltak. Geometriai és filozófiai tételek – a görögség idején ez egyként működött – vizuális leképezését tűzte ki célul. Így születtek például a *Plátói szerelem* gépesített mozgással létrehozott geometriai idomai, s azok változatai.

Azután a sajátos fényképészeti eljárások, a Möbius-szalag fotóban való – vagy épp a fotónak a Möbius-szalaggal való – létrehozása izgatta. Az úgynevezett orange space kamera megalkotása során jutott el a megvalósítás egy hihetetlenül humoros és bátor formájához. Ebből a 2005-ös munkából látunk e kiállításon is dokumentumokat, egy, a fotózás folyamatát végigkövető videót és magát a kamerát, valamint a létrehozott alkotásokat.

Mit is jelez ez a „narancs tér”? A meghámozást, a héjszerkezet lebontását s az azzal történő képalkotást? Vagy talán a körülöttünk lévő világ új dimenzióba helyezésének kísérletét? Talán mindkettőt. (Egy tökéletesen más szemléletű alkotó, Makovecz Imre is évtizedeken keresztül foglalkozott a narancshéj struktúrájával, csak ő ezt az organikus építészeti elméletébe építette be.)

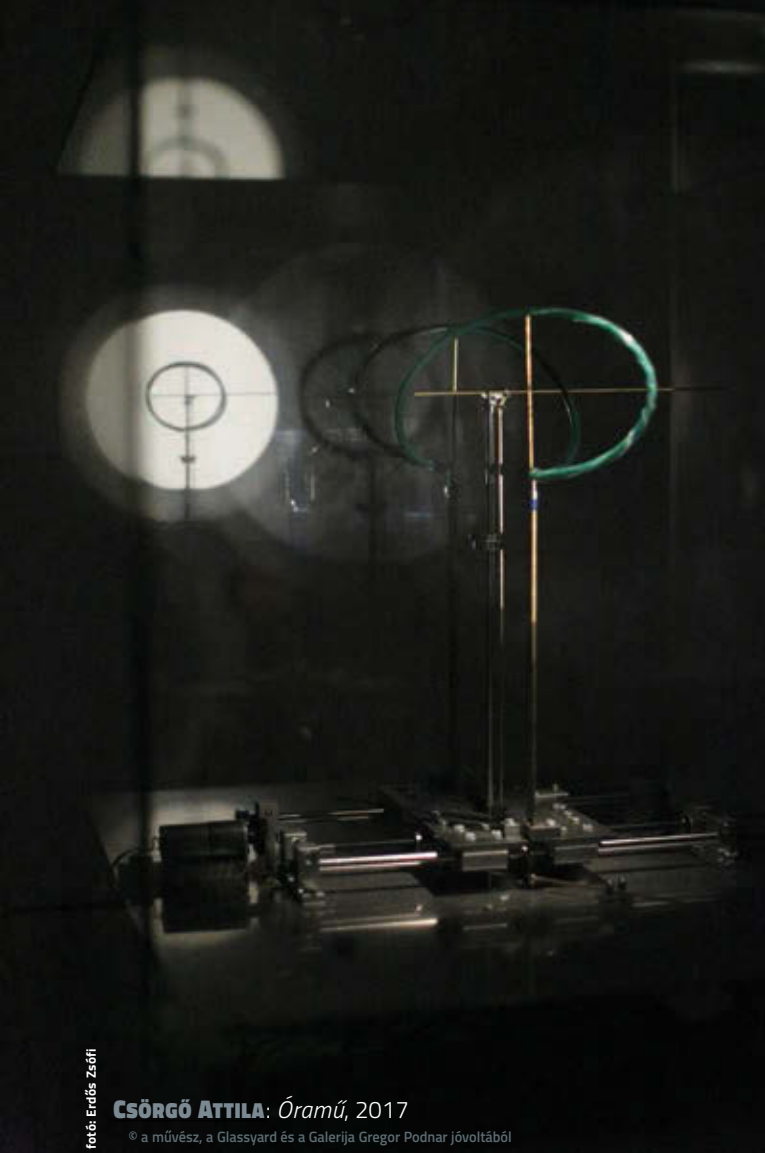
A kiállítás még két installációt – fényszobor plasztikát – is bemutat. A *Kör négyzetesítése* esetében egy háromdimenziós krómozott alumíniumtükör, halogénlámpa és plexi, no meg egy transzformátor segítségével a földre, illetve a körlapra egy négyzet vetül. Egyszerre látjuk a kör és a négyzet struktúráját. A padlón megjelenő kép egy szimuláció, akárcsak az elektromotorral, parabolatükörrel, halogénlámpával felszerelt konstrukció, mely ugyancsak fényszobor, s mely egy végtelen formát (spirált) egy adott pillanatban körré alakít a néző szemében a falra vetített látványon.

Szimuláció és csapda. A néző nem tudja, jól szórakozzon-e, mint egy tudományos kísérleten a Csodák Palotájában, vagy elámuljon a végtelen ilyen egyszerűnek tűnő leképezésén. A csavar ott van, hogy Csörgő mindkét élményt, az ámulatot és a szórakozást sem tagadja meg tőlünk.

Ugyanakkor esztétikai vonatkozásai is vannak ennek a térélménynek. A címadó *Ütközések* című sorozat pigmentnyomatai egy kisüléssorozat rendkívül finom fotós feldolgozásai. Akárha nagy teljesítményű kamerával a villámló eget kémlelve villanásokat rögzítenénk, vagy a Nagy ciklotron egy részletét figyeljük. Szép lapok, finom rajzolatú fénypázmák. Talán ezt (is) nevezte Baudrillard a „szimuláció transzesztétikai területének” (*Transzesztétika*, 1990).

Miben rejlik Csörgő nemzetközi elismertsége, sikere? Azt gondolom, hogy nem kíván részt venni a jelenlegi esztétikai harcokban, nem vállalt fel egy meghatározott stílust, nem törekszik a kortárs megfelelésre. Van benne valami az alkimistából, aki monomániásan, az anyag átváltoztatásának kísérleteibe mélyedve vonul ki a világból. Ugyanakkor nem korszerűtlen, nem világidegen Csörgő művészete. Inkább világteremtő. Saját, mániásan derűs kísérletei, képrögzítései, demonstrációi egy művészettudományos világkép dokumentumai. Ez pedig ellentmondásos korunkban az esztétikai (vagy akár a transzesztétikai) attitűd jeles megnyilvánulásaként értékelhető. Érthető, egyszerű, mégis titokzatos világ az övé. Kicsiben teremt végtelent, műhelybe zárja a nagy szubsztrátumot. Ez épp elegendő ahhoz, hogy saját világu, egyéni hangú művészként lehessen számon tartani, becsülni és érdeklődéssel figyelni alkotóműhelyének újabb és újabb darabjait.

A genesis mindig izgalmas, akárcsak a metamorfózis. Itt Csörgő e két világteremtést, a születést és az átalakulást kívánja bemutatni, sikerrel. Ennek tanúi lehetnek, akik türelemmel és lankadatlan figyelemmel (valamint humorérzékkel) járják végig a Glassyard Gallery termeit. Csálódni bizonyosan nem fognak.

fotó: Erdős Zsófi

CSÖRGŐ ATTILA: Óramű, 2017

© a művész, a Glassyard és a Galerija Gregor Podnar jóvoltából

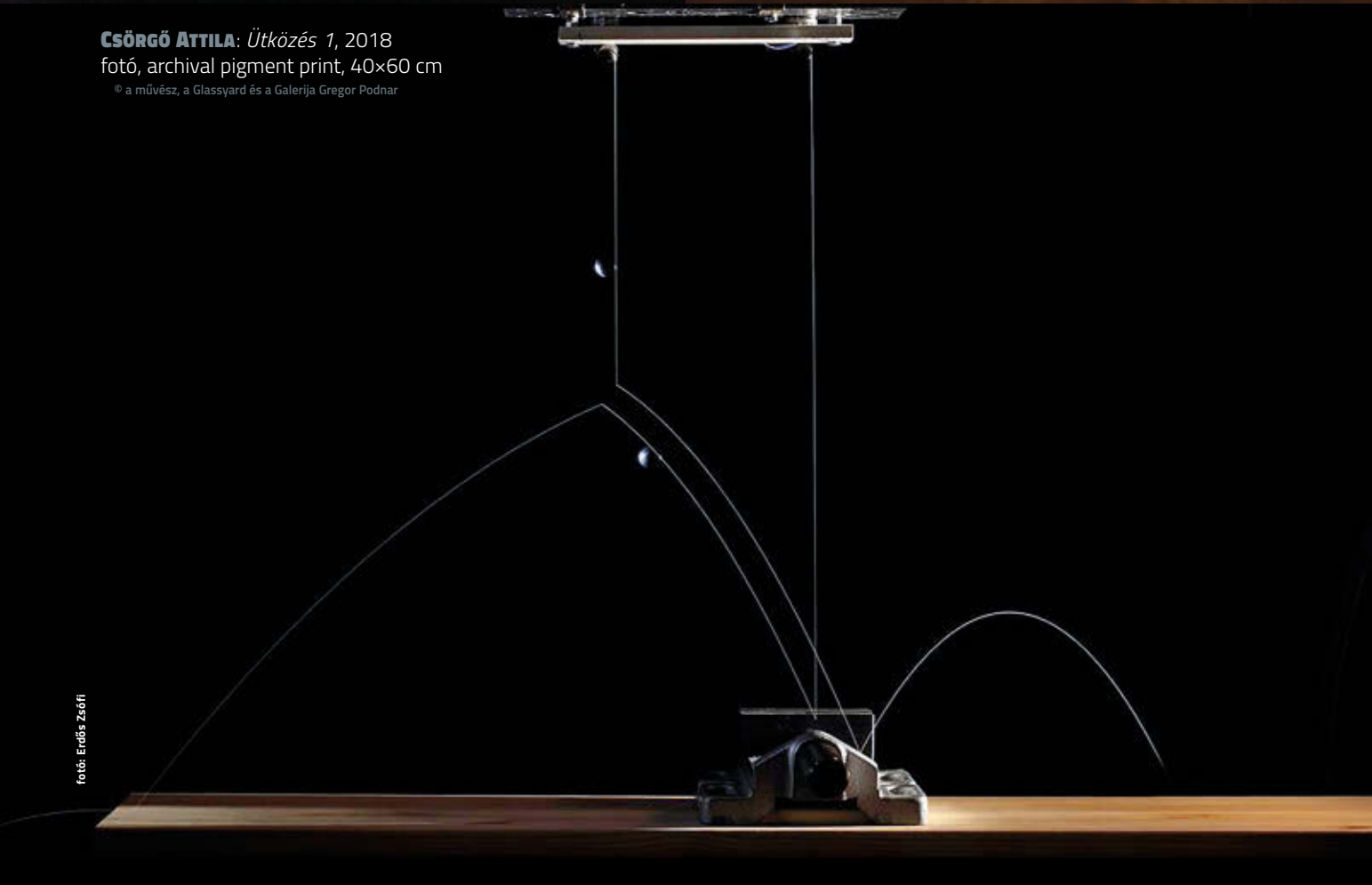
fotó: Erdős Zsófi

CSÖRGŐ ATTILA: A kör négyszögesítése, 2013, fényszobor

© a művész, a Glassyard és a Galerija Gregor Podnar jóvoltából

CSÖRGŐ ATTILA: Ütközés 1, 2018
fotó, archival pigment print, 40x60 cm

© a művész, a Glassyard és a Galerija Gregor Podnar

fotó: Erdős Zsófi